

Bratislava 18. AUG. 2025
číslo: S-MSSR-004651/2025/65

Vážený pán verejný ochranca práv,

Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) bolo dňa 29. júla 2025 doručené Vaše podanie č. 4800/2025/KVOP spolu s prílohou, ktorou bola správa z návštevy monitorovacieho tímu Národného preventívneho mechanizmu v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Prešov - oddelenie výkonu trestu s miestom výkonu služby v Sabinove. K odporúčaniam, ktoré vyplynuli ministerstvu spravodlivosti z uvedeného monitoringu, uvádzam nasledovné vyjadrenie.

K 1. odporúčaniu.

Vyčleniť finančné prostriedky na nákup telesných skenerov alebo iných bezpečnostných technológií, ktoré umožňujú vykonávať osobné prehliadky spôsobom rešpektujúcim dôstojnosť osôb (do 12 mesiacov).

V odporúčaní žiadate ministerstvo spravodlivosti o vyčlenenie finančných prostriedkov na nákup telesných skenerov alebo iných bezpečnostných technológií, ktoré umožňujú vykonávať osobné prehliadky spôsobom rešpektujúcim dôstojnosť osôb. Už v minulosti bol Zborom väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor“) vykonaný prieskum dostupností telesných skenerov, prostredníctvom ktorých by bol dosiahnutý účel prehliadky neinvazívnym spôsobom. Cena existujúcich technických zariadení napĺňajúcich potreby zboru, mieru RTG žiarenia kontrolovateľnú v podmienkach zboru z pohľadu identifikovaných zdravotných rizík, pri dodržiavaní stanovených limitov dennej kontroly a zdraviu neškodnú sa pohybuje vo výške približne 500 000,- Eur za kus. Vzhľadom na negatívny stav, nutnú súčasnú a tiež očakávanú konsolidáciu verejných financií v aktuálnom a budúcom období, nie je v rozpočtovej kapitole ministerstva spravodlivosti v tomto roku a ani v budúcich rokoch reálny priestor na zakúpenie čo i len jedného takéhoto zariadenia, pričom rokovania o návrhu štátneho rozpočtu na roky 2026 - 2028 už prebiehajú a nákup takýchto zariadení v nich nie je zaradený, nakoľko v zmysle usmernenia Ministerstva financií Slovenskej republiky musel zbor v prvom rade pokryť už prebiehajúce zazmluvnené investičné akcie.

V nadväznosti na uvedené konštatujem, že budem vyvíjať maximálnu aktivitu smerujúcu k tomu, aby si bolo možné uplatniť požadované zvýšenie výdavkov na tento účel, pri tvorbe návrhu rozpočtu na rok 2027 - 2029 v prioritných výdavkových tituloch, pri jeho tvorbe v roku 2026.

K 2. odporúčaniu.

Prehodnotiť cenotvorbu a fungovanie ústavných predajní s cieľom zabezpečiť primeranú dostupnosť tovarov, a to napríklad zmenou podmienok verejného obstarávania nájomcov ústavných predajní tak, aby rozhodujúcim kritériom pri výbere nebola výška nájomného (do 12 mesiacov).

V rámci pripravovanej novely zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je navrhovaná úprava § 67b ods. 3 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže nasledovne:

„(3) Nebytový priestor slúžiaci na účely prevádzkovania predajní určených na nákup potravín, vecí osobnej potreby a iných vecí obvineným alebo odsúdeným a hnutelný majetok štátu nevyhnutný na zabezpečenie tejto činnosti (ďalej len „predajňa“) možno dať fyzickej osobe alebo právnickej osobe do nájmu na dobu určitú, najviac na päť rokov; pri nakladaní s majetkom štátu nevyhnutným na zabezpečenie tejto činnosti sa nepostupuje podľa osobitného predpisu x). Rozhodnutie o dočasnej prebytočnosti majetku štátu sa nevydáva. Na platnosť tejto zmluvy sa nevyžaduje súhlas Ministerstva financií Slovenskej republiky ani zriaďovateľa. Podrobnosti v súvislosti s prevádzkou predajní určí minister.“

Poznámka pod čiarou k odkazu x znie:

x) Zákon č. 278/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Podľa uvedeného návrhu by sa zmluva o nájme uzavrela s tým podnikateľským subjektom, ktorý by bol úspešný vo výberovom konaní na zabezpečenie činnosti predajne pre obvinených a odsúdených, pričom podmienky výberu a hodnotiace kritériá výberu určí minister spravodlivosti Slovenskej republiky.

Od 1. januára 2024 je účinná novela Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov, kde podľa § 41 ods. 3 primeranosť cien tovarov v predajni zriadenej v ústave porovnáva v určenom rozsahu s maloobchodnými cenami v danej lokalite riaditeľom ústavu určený príslušník zboru raz za polrok a môžu kontrolovať zástupcovia orgánov uvedených v § 96 a § 97 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Od 2. júla 2025 je účinný interný predpis RGR č. 29/2025 o monitoringu predajných cien tovarov v predajniach pre obvinených a odsúdených. Na základe tohto predpisu sa na pravidelnej báze monitorujú ceny určených tovarov v ústavných predajniach a vedie sa cenová evidencia za účelom ich porovnania s predajnými cenami v predajniach s maloobchodným obrátom. Povinnosťou každého ústavu je pravidelne monitorovať a vyhodnocovať ceny predávaného tovaru (minimálne raz za dva mesiace v období od 1. júla 2025 do 31. decembra 2025 a minimálne raz za tri mesiace s účinnosťou od 1. januára 2026). Monitoring cien je zameraný na porovnanie cien vybraných základných potravinových komodít a tabaku v ústavnej predajni a v maloobchodných predajniach a na označovanie cien tovarov cenovkami, ktoré sú určené na oboznámenie obvinených a odsúdených s cenami tovaru.

Na záver Vám chcem úprimne poďakovať za Vaše podnety, ktoré by z Vášho pohľadu mohli zlepšiť podmienky výkonu väzby a výkonu trestu. Uvedomujem si, že popísané opatrenia síce nenaplnili všetky Vaše odporúčania, avšak napriek tomu verím, že tieto opatrenia sú reálnym a racionálnym kompromisom, a to hlavne s poukázaním na súčasnú a tiež očakávanú konsolidáciu verejných financií.

S úctou

Vážený pán

JUDr. Róbert Dobrovodský, PhD., LL.M.

verejný ochranca práv

Bratislava